T007 A HÀM VII 100-Q16 Biệt Dịch

Đại Tạng Kinh (Linh Sơn Pháp Bảo)

Caùc Tyø-kheo baïch Phaät: –Thöa Theá Toân, saéc laø voâ thöôøng. Phaät laïi hoûi: –Neáu saéc voâ thöôøng, vaäy laø khoå hay khoâng khoå? Tyø-kheo ñaùp: –Voâ thöôøng neân khoå! Phaät laïi daïy: –Neáu voâ thöôøng khoå laø phaùp hö hoaïi, ôû trong phaùp aáy vò Thaùnh ñeä töû suy tính coù ngaõ hay ngaõ sôû khoâng? Tyø-kheo ñaùp: –Baïch Theá Toân, khoâng. Phaät laïi daïy: –Thoï, töôûng, haønh, thöùc laø thöôøng hay voâ thöôøng? Tyø-kheo ñaùp: –Ñeàu laø voâ thöôøng! Phaät laïi hoûi: –Neáu laø voâ thöôøng coù khoå hay khoâng? Ñaùp: –Voâ thöôøng laø khoå. Phaät laïi hoûi: –Neáu voâ thöôøng khoå laø phaùp hö hoaïi, vò Hieàn thaùnh ñeä töû coù cho trong ñoù coù ngaõ hay ngaõ sôû khoâng? Tyø-kheo thöa: –Baïch Theá Toân, khoâng. Phaät baûo Tyø-kheo: –Laønh thay! Laønh thay! Saéc laø voâ thöôøng; voâ thöôøng laø voâ ngaõ; khoâng coù ngaõ thì khoâng coù ngaõ sôû. Nhö vaäy quaùn saùt saéc vôùi chaùnh trí tueä thaáy bieát nhö thaät; thoï, töôûng, haønh, thöùc cuõng nhö vaäy. Theá neân, naøy caùc Tyø-kheo, coù saéc naøo trong thôøi gian ngaén, hoaëc quaù khöù, vò lai, hieän taïi, trong ngoaøi gaàn xa ñeàu thaáy khoâng coù ngaõ vaø ngaõ sôû. Ñaây laø söï thaáy vôùi chaùnh kieán ñuùng söï thaät. Thoï, töôûng, haønh, thöùc naøo nhieàu ít trong ngoaøi gaàn xa, quaù khöù vò lai hieän taïi, ñeàu khoâng coù ngaõ, cuõng khoâng coù ngaõ sôû; ñaây laø thaáy bieát nhö thaät. Vò Hieàn thaùnh ñeä töû vôùi thaáy bieát nhö vaäy, goïi laø ña vaên, nhaøm chaùn saéc, nhaøm chaùn thoï, töôûng, haønh, thöùc. Do nhaøm chaùn neân ly duïc, ñöôïc ly duïc neân giaûi

Tyø-kheo ñaùp: –Saéc laø voâ thöôøng. Phaät laïi hoûi: –Saéc laø thöôøng vaäy khoå hay khoâng khoå? Tyø-kheo ñaùp: –Voâ thöôøng laø khoå. Phaät baûo Tyø-kheo: –Voâ thöôøng khoå laø phaùp hö hoaïi, ñoái vôùi trong phaùp aáy, vò Hieàn thaùnh ñeä töû thaáy coù ngaõ vaø ngaõ sôû khoâng? Tyø-kheo ñaùp: –Baïch Theá Toân, khoâng! Phaät laïi hoûi: –Thoï, töôûng, haønh, thöùc laø thöôøng hay voâ thöôøng? Tyø-kheo ñaùp: –Chuùng ñeàu laø voâ thöôøng! Phaät laïi hoûi: –Voâ thöôøng laø khoå hay khoâng khoå? Tyø-kheo ñaùp: –Voâ thöôøng laø khoå. Hoûi: –Voâ thöôøng, khoå laø phaùp hö hoaïi, vò Hieàn thaùnh ñeä töû thaáy trong ñoù coù ngaõ, ngaõ sôû khoâng? Tyø-kheo ñaùp: –Baïch Theá Toân, khoâng. Phaät baûo caùc Tyø-kheo: –Laønh thay! Laønh thay! Saéc laø voâ thöôøng, voâ thöôøng neân khoå, khoå thì voâ ngaõ, neáu voâ ngaõ thì khoâng coù ngaõ sôû. Nhö theá quaùn saùt vôùi chaùnh tueä ñeå thaáy bieát nhö thaät; thoï, töôûng, haønh, thöùc cuõng nhö vaäy. Theá neân Tyø-kheo, cho ñeán moät chuùt saéc naøo ôû quaù khöù, vò lai, hieän taïi, trong ngoaøi gaàn xa, ñeàu voâ ngaõ, voâ ngaõ sôû. Söï thaáy bieát nhö vaäy thaät ñuùng vôùi chaùnh kieán. Thoï, töôûng, haønh, thöùc duø ít hay nhieàu ôû trong ngoaøi gaàn xa, quaù khöù, hieän taïi, vò lai ñeàu thaáy bieát nhö thaät khoâng coù ngaõ hay ngaõ sôû. Vò Hieàn thaùnh ñeä töû thaáy bieát nhö vaäy roài, goïi laø ña vaên, ñöôïc giaûi thoaùt khoûi saéc, giaûi thoaùt khoûi thoï, töôûng, haønh, thöùc, giaûi thoaùt khoûi taát caû öu, bi, khoå naõo.

Phaät thuyeát nhö vaäy, caùc Tyø-kheo nghe lôøi Phaät daïy, ñeàu hoan hyû phuïng haønh. 332. Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû taïi khu laâm vieân

Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-veä. Phaät baûo caùc Tyø-kheo: –Sanh töû laâu daøi khoâng coù bieân giôùi, khoâng theå bieát ñöôïc nguoàn goác cuûa noù. Taát caû chuùng sanh ñeàu bò voâ minh che phuû, tham aùi troùi buoäc, troâi laên trong sanh töû khoâng cuøng taän, khoâng theå nhôù heát caùi khoå trong quaù khöù. Naøy caùc Tyø-kheo, nhö nöôùc soâng Haèng chaûy veà boán bieån, trong sanh töû laâu daøi ôû quaù khöù, söõa meï ñaõ uoáng so vôùi nöôùc soâng Haèng coù nhieàu hôn khoâng? Tyø-kheo baïch Phaät: –Theo con hieåu yù nghóa cuûa lôøi Phaät daïy, söõa meï ñaõ uoáng trong quaù khöù laâu xa nhieàu hôn nöôùc soâng Haèng vaø boán bieån. Thoï thaân hình ñeán nay voâ löôïng voâ bieân, hoaëc thoï thaân voi, ngöïa, laïc ñaø, boø, deâ, nai... Caùc loaïi suùc sanh, ñaõ uoáng voâ soá söõa meï khoâng theå tính heát. Ví nhö doøng nöôùc döõ cuoán caây coû tuï hôïp thaønh ñoáng lôùn che laáp caû ñöôøng ñi, taäp hôïp tham aùi cuõng nhö vaäy ngaên che Thaùnh ñaïo... (phaàn coøn laïi nhö baøi kinh treân). 333. Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû taïi khu laâm vieân Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-veä. Phaät baûo caùc Tyø-kheo: –Sanh töû laâu daøi khoâng coù bieân giôùi, khoâng theå bieát nguoàn goác cuûa noù. Taát caû chuùng sanh ñeàu bò voâ minh che phuû, tham aùi troùi buoäc, troâi laên trong sanh töû khoâng coù cuøng taän, khoâng theå nhôù heát caùi khoå trong quaù khöù. Giaû söû coù ngöôøi chaët heát caây coû treân maët ñaát ñem cheû laøm theû, ñeám heát theû naøy ñeå tính nhöõng ngöôøi meï ñaõ sanh ta ra trong quaù khöù, cuõng khoâng theå heát ñöôïc. Giaû söû chaët heát caây coû treân maët ñaát cheû laøm theû daøi boán ñoát ngoùn tay, ñeå ñeám nhöõng ngöôøi meï ñaõ sanh ta

ra trong quaù khöù, cuõng khoâng theå bieát heát ñöôïc. Naøy caùc Tyø-kheo, sanh töû laâu daøi khoâng theå bieát heát... (Nhö kinh treân). Naøy caùc Tyø-kheo, caàn phaûi hoïc nhö vaày, ñoaïn tröø sanh töû, ñoaïn tröø caùc nghieäp khoâng coøn thoï ñôøi sau nöõa.

Caùc Tyø-kheo nghe lôøi Phaät daïy ñeàu hoan hyû phuïng haønh. 334. Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû taïi khu laâm vieân Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-veä. Phaät baûo caùc Tyø-kheo: –Sanh töû laâu daøi khoâng coù bieân giôùi, khoâng theå bieát ñöôïc nguoàn goác cuûa noù. Taát caû chuùng sanh ñeàu bò voâ minh che phuû, tham aùi troùi buoäc, troâi laên trong sanh töû khoâng coù cuøng taän, khoâng theå nhôù bieát heát taát caû ñau khoå ñaõ chòu trong voâ soá kieáp trong quaù khöù. Naøy caùc Tyø- kheo, giaû söû coù ngöôøi ñem heát ñaát treân ñòa caàu vo töøng vieân nhö haït ñaäu, ñem soá haït ñaäu naøy ñeå ñeám thaân laøm meï thì heát caû ñòa caàu naøy cuõng khoâng ñeám heát... ngoaøi ra nhö ôû treân. Theá neân caùc thaày caàn phaûi hoïc, hoïc ñoaïn tröø neûo sanh töû noái tieáp, tinh taán tìm phöông phaùp ñoaïn tröø neûo sanh töû noái tieáp. Phaät daïy nhö vaäy, caùc Tyø-kheo nghe lôøi Phaät daïy, ñeàu hoan hyû phuïng haønh. 335. Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû taïi khu laâm vieân Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-veä. Phaät baûo caùc Tyø-kheo: –Sanh töû laâu daøi khoâng coù bieân giôùi, khoâng theå bieát heát nguoàn goác cuûa noù. Taát caû chuùng sanh ñeàu bò voâ minh che phuû, tham aùi troùi buoäc, troâi laên trong sanh töû khoâng coù cuøng taän, khoâng theå nhôù bieát heát taát caû ñau khoå ñaõ chòu trong quaù khöù. Naøy

caùc Tyø-kheo, caùc thaày haõy quaùn saùt nhöõng keû sung söôùng trong theá gian ñang höôûng thoï hyû laïc toái thöôïng. Caùc thaày phaûi suy nghó chaéc chaén raèng: “Ta töø quaù

khöù ñeán nay ñaõ höôûng thoï hyû laïc nhö theá naøy, nhöõng hyû laïc ñaõ thoï cuõng ñaõ tan raõ. Sanh töû nhö vaäy laâu daøi... (Nhö noùi treân)”. Naøy caùc Tyø-kheo, caàn phaûi hoïc nhö vaäy, tinh taán caàu phöông tieän ñoaïn tröø neûo sanh töû noái tieáp. Caùc Tyø-kheo nghe lôøi Phaät daïy, ñeàu hoan hyû phuïng haønh.
336. Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû taïi khu laâm vieân Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-veä. Phaät baûo caùc Tyø-kheo: –Sanh töû laâu daøi... nhö noùi ôû treân, neáu thaáy chuùng sanh chòu cöïc nhoïc ñau khoå taøn ñoäc, öu buoàn aùo naõo, neân nghó theá naøy: “Ta töø voâ soá kieáp ñeán nay, cuõng chòu khoå naõo nhö vaäy voâ löôïng trong sanh töû laâu daøi... nhö noùi ôû treân.” Naøy caùc Tyø-kheo, neân hoïc nhö theá, tinh taán tìm phöông phaùp ñoaïn tröø neûo sanh töû noái tieáp, ñöøng taïo nhaân duyeân phaùt sanh sanh töû nöõa. Caùc Tyø-kheo nghe lôøi Phaät daïy, ñeàu hoan hyû phuïng haønh.
337. Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû taïi khu laâm vieân Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-veä. Phaät baûo caùc Tyø-kheo: –Sanh töû laâu daøi... nhö treân. Naøy caùc Tyø-kheo, neáu thaáy ai coù taâm sôï haõi loâng toaøn thaân ñöùng leân, neân bieát ñôøi tröôùc töøng gaây oaùn haïi. Theá neân sanh töû laâu daøi... nhö treân. Naøy caùc Tyø-kheo, neân hoïc taäp theá naøy, tinh taán tìm phöông phaùp ñoaïn tröø neûo sanh töû noái tieáp. Caùc Tyø-kheo nghe lôøi Phaät daïy, ñeàu hoan hyû phuïng haønh.
338. Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû taïi khu laâm vieân Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-veä. Phaät baûo caùc Tyø-kheo:

–Sanh töû laâu daøi... nhö treân. Ai thaáy chuùng sanh töï nhieân yeâu thích, phaùt sanh taâm duïc, taâm raát thaân aùi. Caùc thaày neân bieát thaân ñôøi tröôùc chaéc laø cha meï, anh em, vôï con, hoaëc laø Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ, Sö tröôûng toân thaân vôùi nhau. Theá neân caùc thaày phaûi bieát sanh töû laâu daøi... nhö treân. Naøy caùc Tyø-kheo, caàn phaûi hoïc taäp, sieâng tu taäp phöông phaùp ñoaïn tröø neûo sanh töû noái tieáp, khoâng gaây nhaân duyeân phaùt sanh ra sanh töû nöõa. Caùc Tyø-kheo nghe lôøi Phaät daïy, ñeàu hoan hyû phuïng haønh.
339. Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû taïi khu laâm vieân Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-veä. Coù moät Baø-la-moân ñeán gaëp Phaät, sau khi chaøo hoûi, ngoài qua moät beân, baïch Phaät: –Thöa Theá Toân, trong thôøi vò lai coù bao nhieâu Ñöùc Phaät, Theá Toân ra ñôøi? Ñöùc Phaät ñaùp: –Trong thôøi vò lai, coù haèng haø sa soá chö Phaät xuaát hieän ôû ñôøi. Baø-la-moân nghe lôøi Phaät noùi, suy nghó: “Ta seõ tu taäp phaïm haïnh vôùi Phaät ôû thôøi vò lai.” Ñi veà khoâng xa, oâng ta laïi suy nghó: “Ta ñaõ khoâng hoûi trong quaù khöù coù bao nhieâu Phaät ra ñôøi.” Sau khi suy nghó, oâng ta trôû laïi gaëp Phaät vaø baïch: –Thöa Theá Toân, trong ñôøi quaù khöù coù bao nhieâu Phaät ra ñôøi? Ñöùc Phaät ñaùp: –Trong quaù khöù ñaõ coù voâ löôïng haèng haø sa soá chö Phaät ra ñôøi. Khi aáy Baø-la-moân suy nghó: “Chö Phaät ra ñôøi trong quaù khöù, vò lai, ta khoâng ñöôïc gaëp, hieän taïi ñaõ ñöôïc gaëp Phaät, taïi sao laïi boû qua?! Ta phaûi xuaát gia hoïc ñaïo trong giaùo phaùp cuûa Phaät.” OÂng ta

lieàn ñöùng daäy chaép tay baïch Phaät: –Theá Toân, caàu xin Ngaøi töø bi thöông xoùt cho con ñöôïc xuaát gia, tu taäp phaïm haïnh trong Phaät phaùp. Ñöù c Phaät chaáp thuaä n, oâ ng ta ñöôïc xuaát gia, sau khi xuaát gia, rieâng nôi thanh vaéng, tinh taá n tu taä p ñoaïn tröø sanh töû , chöùng A-la-haùn.

Ñöùc Phaät daïy nhö vaäy, caùc Tyø-kheo nghe lôøi Phaät daïy, ñeàu hoan hyû phuïng haønh. 340. Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû taïi chaân nuùi Tyø-phuù-la, thuoäc thaønh Vöông xaù. Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-kheo: –Moät ngöôøi naøo luaân hoài thoï sanh trong moät kieáp, gom xöông coát cuûa hoï khoâng cho taûn maùt laïi thaønh moät ñoáng thì lôùn nhö nuùi Tyøphuù-la. Vò Hieàn thaùnh ñeä töû tuøy thôøi nghe phaùp, nhö thaät tri veà Khoå Thaùnh ñeá, nhö thaät tri veà Khoå taäp, nhö thaät tri veà Khoå dieät, nhö thaät tri veà con ñöôøng tu taäp Dieät khoå. Vôùi tri kieán nhö vaäy, ñaõ ñoaïn tröø ba keát söû laø: Thaân kieán, giôùi caám thuû vaø nghi, goïi laø Tu-ñaø-hoaøn, khoâng coøn bò ñoïa vaøo coõi aùc, chaéc chaén giaùc ngoä ñeán Nieát-baøn, toái ña baûy laàn sanh töû nöõa laø thoaùt khoå. Phaät daïy nhö vaäy vaø noùi keä: Moät ngöôøi trong moät kieáp Luaân hoài sanh vaø töû Gom heát coát hoï laïi Thaønh ñoáng taïi moät nôi Khoâng ñeå cho taûn maùt Thì nhö Tyø-phuù-la Ai quaùn boán Thaùnh ñeá Thaät tri baèng chaùnh trí Thaáy Khoå ñeá, Khoå taäp Khoå dieät, taùm Thaùnh ñaïo An oån ñeán Nieát-baøn Chæ coøn trong sanh töû Toái ña laø baûy laàn Giaûi thoaùt caûnh giôùi khoå. Caùc Tyø-kheo nghe lôøi Phaät daïy, ñeàu hoan hyû phuïng haønh, ñaûnh leã töø giaõ.

Keä toùm taét: Maùu, leä vaø söõa meï Vo ñaát nhö haït ñaäu Sôï haõi vaø yeâu meán Haèng sa vaø ñoáng coát. 341. Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû taïi khu laâm vieân Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-veä. Phaät baûo caùc Tyø-kheo: –Sanh töû laâu daøi... nhö treân. Khi aáy trong chuùng coù moät Tyø-kheo rôøi choã ngoài, ñöùng daäy, söûa laïi y phuïc, chaép tay baïch Phaät: –Theá Toân, kieáp daøi hay ngaén? Phaät baûo vò Tyø-kheo: –Ta coù theå giaûng giaûi cho oâng, nhöng sôï oâng khoâng hieåu. Vò Tyø-kheo baïch phaät: –Ngaøi coù theå ví duï khoâng? Phaät daïy: –Ví duï nhö duøng saét laøm thaønh quaùch daøi roäng cao ñeàu moät do-tuaàn vaø ñoå haït caûi ñaày trong thaønh aáy. Giaû söû coù ngöôøi cöù moät traêm naêm laáy ra moät haït caûi, thì haït caûi trong thaønh coù theå heát saïch, nhöng thôøi gian moät kieáp khoâng theå bieát ñöôïc. Naøy caùc Tyø-kheo, thôøi gian laâu daøi cuûa moät kieáp coù theå ví duï nhö vaäy. Kieáp daøi traêm ngaøn vaïn öùc nhö theá cho ñeán traêm ngaøn öùc vaïn vôùi khoå naõo voâ löôïng voâ bieân, baïo aùc ñau khoå khoâng vöøa yù; thoï thaân nhieàu nhö ñoáng boït gioït möa, ôû ñòa nguïc ngaï quyû, suùc sanh, trong caùc caûnh aùc nôi coõi ngöôøi. Theá neân caùc thaày phaûi ñoaïn tröø neûo sanh töû noái tieáp, neân tìm phöông phaùp xa lìa neûo sanh töû. Naøy caùc Tyø-kheo, caàn phaûi hoïc nhö vaäy.

Caùc Tyø-kheo nghe lôøi Phaät daïy, ñeàu hoan hyû phuïng haønh.

342. Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû taïi khu laâm vieân Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-veä. Phaät baûo caùc Tyø-kheo: –Sanh töû laâu daøi... nhö treân. Khi aáy, trong chuùng coù moät Tyø-kheo rôøi choã ngoài, ñöùng daäy, söûa laïi y phuïc, chaép tay baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, kieáp daøi hay ngaén? Phaät baûo vò Tyø-kheo: –Ta coù theå giaûng giaûi cho oâng, nhöng sôï oâng khoâng hieåu. Vò Tyø-kheo baïch phaät: –Ngaøi coù theå ví duï khoâng? Phaät daïy: –Coù theå ví duï, naøy Tyø-kheo, nhö coù moät khoái ñaù cöùng raén, khoâng coù loã troáng, ñaëc moät khoái ñoàng theå, daøi roäng cao ñeàu laø moät do- tuaàn. Giaû söû coù ngöôøi caàm taám vaûi hay taám luïa raát mòn, cöù moät traêm naêm queùt leân khoái ñaù aáy moät laàn cho ñeán khi ñaù tan maát, nhöng chöa heát moät kieáp. Theá neân Ta noùi thôøi gian laâu xa cuûa moät kieáp khoù bieát ñöôïc; ví duï veà laâu daøi cuûa moät kieáp laø nhö vaäy. Vôùi soá löôïng traêm ngaøn vaïn öùc kieáp nhö theá, chuùng sanh trong voâ soá kieáp aáy chòu nhieàu khoå naõo, ñau ñôùn, khoâng vöøa yù, thoï thaân ôû ñòa nguïc, ngaï quyû, suùc sanh, trong caùc coõi aùc nhieàu nhö ñoáng boït gioït möa. Theá neân caùc oâng neân ñoaïn tröø neûo sanh töû noái tieáp, chuyeân caàn haønh ñaïo xa lìa caùc nguyeân nhaân taïo ra sanh töû, neân hoïc nhö vaäy. Caùc Tyø-kheo nghe lôøi Phaät daïy, ñeàu hoan hyû phuïng haønh. 343. Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû taïi khu laâm vieân Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-veä. Khi aáy, trong chuùng coù moät Tyø-kheo rôøi choã ngoài, ñöùng daäy, söûa laïi y phuïc, chaép tay baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, töø xöa ñeán nay ñaõ traûi qua bao nhieâu kieáp? Phaät baûo vò Tyø-kheo:

–Ta coù theå giaûng giaûi cho oâng, nhöng sôï oâng khoâng hieåu. Tyø-kheo baïch Phaät: –Ngaøi coù theå ví duï khoâng? Phaät daïy: –Coù theå ví duï. Giaû söû coù ngöôøi soáng ñeán moät traêm tuoåi, vaøo saùng sôùm, tröa vaø chieàu toái, trong ba thôøi gian naøy ñeàu nghó ñeán traêm ngaøn kieáp. Haèng ngaøy suy nghó nhö vaäy cho tôùi moät traêm naêm cuõng khoâng theå ñeám heát ñöôïc soá kieáp trong quaù khöù, ñaõ thoï caùc khoå naõo, ñau ñôùn, khoâng vöøa yù trong caùc caûnh giôùi ñòa nguïc, ngaï quyû, suùc sanh. Theá neân, naøy Tyø-kheo, neân ñoaïn tröø neûo sanh töû noái tieáp, chuyeân caàn tu taäp caùc phöông tieän ñoaïn tuyeät caùc nhaân taïo ra sanh töû. Naøy caùc Tyø-kheo, caàn phaûi hoïc nhö vaäy. Caùc Tyø-kheo nghe lôøi Phaät daïy, ñeàu hoan hyû phuïng haønh. 344. Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû taïi khu laâm vieân Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-veä. Phaät baûo caùc Tyø-kheo: –Sanh töû laâu daøi... nhö treân, khoâng theå naøo bieát ñöôïc voâ soá öùc kieáp trong quaù khöù. Treân ñaïi ñòa naøy, khoâng coù nôi naøo maø thaân caùc oâng chöa töøng sanh töû ôû ñoù. Naøy caùc Tyø-kheo, sanh töû laâu daøi khoù bieát ñöôïc. Theá neân, naøy caùc Tyø-kheo, phaûi sieâng tu taäp phöông phaùp ñoaïn tuyeät caùc nhaân taïo ra sanh töû. Caùc Tyø-kheo nghe lôøi Phaät daïy, ñeàu hoan hyû phuïng haønh. 345. Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû taïi khu laâm vieân Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-veä. Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-kheo: –Sanh töû laâu daøi… nhö noùi ôû treân. Naøy caùc Tyø-kheo, trong theá gian naøy khoâng coù moät ngöôøi naøo ñaõ khoâng töøng laø cha meï, anh chò em, vôï con, quyeán thuoäc, Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ cuûa caùc oâng. Trong theá gian naøy,

khoâng coù moät chuùng sanh

naøo ñaõ khoâng töøng gieát haïi oâng, gaây thuø oaùn vôùi oâng; cuõng khoâng coù moät chuùng sanh naøo ñaõ khoâng töøng aên thòt oâng. Nhö vaäy sanh töû töø voâ thæ... nhö noùi treân. Naøy caùc Tyø-kheo, phaûi sieâng tu taäp phöông phaùp ñoaïn tröø caùc nhaân taïo ra sanh töû; neân hoïc nhö vaäy. Phaät daïy nhö vaäy, caùc Tyø-kheo nghe lôøi Phaät daïy, ñeàu hoan hyû phuïng haønh. 347. Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû taïi khu laâm vieân Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-veä. Phaät baûo caùc Tyø-kheo: –Sanh töû daøi laâu... nhö treân. Naøy caùc Tyø-kheo, trôøi möa lôùn daøy kín nhö buoäc choåi queùt, Ñoâng, Taây, Nam, Baéc boán höôùng khoâng chöøa nôi naøo caû. Phöông Ñoâng coù voâ löôïng theá giôùi vôùi chuùng sanh ñoâng ñuùc an laïc, nhieàu nhö haït möa, roài voâ löôïng theá giôùi aáy ñeàu bò tan hoaïi. Voâ löôïng theá giôùi ñaày caû chuùng sanh, roài voâ löôïng theá giôùi aáy ñeàu troáng roãng, khoâng coøn coù chuùng sanh naøo ôû trong ñoù; boán phöông, boán höôùng cuõng nhö vaäy. Sanh töû töø voâ thæ,... nhö noùi treân. Theá neân, Tyø-kheo neân caàu phöông tieän ñoaïn tröø caùc nhaân taïo ra sanh töû, neân hoïc nhö vaäy. Caùc Tyø-kheo nghe lôøi Phaät daïy, ñeàu hoan hyû phuïng haønh. 348. Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû taïi khu laâm vieân Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-veä. Phaät baûo caùc Tyø-kheo: –Sanh töû daøi laâu... nhö noùi treân, cho ñeán... Sanh töû töø voâ thæ... nhö treân. Naøy caùc Tyø-kheo, ví nhö neùm caây gaäy xuoáng ñaát, hoaëc goác xuoáng tröôùc, hoaëc ngoïn xuoáng tröôùc, hoaëc rôi vaøo nôi baát tònh xaáu aùc, hoaëc rôi vaøo nôi thanh tònh. Taát caû chuùng sanh cuõng nhö vaäy, bò voâ minh che phuû, hoaëc sanh leân thieân giôùi hoaëc sanh vaøo coõi ngöôøi, hay bò ñoïa vaøo ñòa nguïc, ngaï quyû, suùc sanh, hoaëc A-tu-la; vì vaäy sanh

töû laâu daøi noùi roäng nhö treân. Theá neân, naøy caùc Tyø-kheo, phaûi ñoaïn tröø neûo sanh töû noái tieáp, neân hoïc nhö vaäy. Caùc Tyø-kheo nghe lôøi Phaät daïy, ñeàu hoan hyû phuïng haønh. 349. Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû taïi khu laâm vieân Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-veä. Phaät baûo caùc Tyø-kheo: –Nhö coù ngöôøi maïnh khoûe quay baùnh xe naêm caêm chaïy raát nhanh. Taát caû chuùng sanh cuõng nhö vaäy, bò voâ minh che phuû, luaân chuyeån trong naêm ñöôøng laø trôøi, ngöôøi, ñòa nguïc, ngaï quyû, suùc sanh, sanh töû nhö theá töø voâ thæ. Theá neân, naøy caùc Tyø-kheo, phaûi ñoaïn caùc nhaân taïo ra sanh töû, baèng caùch tu taäp phaùp thieän. Caùc Tyø-kheo nghe lôøi Phaät daïy, ñeàu hoan hyû phuïng haønh. 350. Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû taïi chaân nuùi Tyø-phuù-la, thuoäc thaønh Vöông xaù. Khi aáy Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo: –Caùc haønh voâ thöôøng laø phaùp sanh dieät, khoâng luùc naøo ñöùng yeân, khoâng baûo ñaûm tin töôûng ñöôïc, laø phaùp hö hoaïi. Vì vaäy, naøy caùc Tyø-kheo, ñoái vôùi caùc haønh phaûi bieát tri tuùc, sanh taâm nhaøm chaùn, xa lìa aùi duïc caàu giaûi thoaùt. Naøy caùc Tyø-kheo, nuùi Tyø-phuù-la naøy xöa kia coù teân laø Baø-kyø-baùn-xaø. Khi aáy thaønh naøy teân laø Ñeá-di-la. Daân chuùng thôøi aáy soáng taùm vaïn tuoåi. Ngöôøi daân muoán leo leân nuùi naøy, phaûi ñi heát boán ngaøy môùi ñeán ñöôïc ñænh. Thôøi aáy coù Phaät hieäu Ca-toân Nhö Lai, ÖÙng

Cuùng, Chaùnh Bieán Tri, Minh Haïnh Tuùc, Thieän Theä, Theá Gian Giaûi, Voâ Thöôïng Só, Ñieàu Ngöï Tröôïng Phu, Thieân Nhaân Sö, Phaät. Theá Toân giaûng daïy giaùo phaùp cho caùc ñeä töû tröôùc sau ñeàu toaøn thieän, vôùi yù nghóa saâu xa, ngoân töø kheùo leùo, thuaàn nhaát khoâng taïp, ñaày ñuû hình töôùng phaïm haïnh thanh baïch. Tyø-kheo neân bieát, hình töôùng khi aáy cuûa nuùi Baø-kyø-baùn-xaø nay ñaõ khoâng coøn; daân chuùng ñaõ cheát heát; Ñöùc Phaät Theá Toân aáy ñaõ nhaäp Nieát-baøn; sau ñoù tuoåi thoï cuûa loaøi

ngöôøi giaûm daàn. Vì yù nghóa naøy, caùc haønh voâ thöôøng, laø phaùp sanh dieät, khoâng ñöùng yeân, khoâng theå tin töôûng, laø phaùp hö hoaïi. Theá neân, naøy caùc Tyø-kheo, ñoái vôùi caùc haønh neân tri tuùc, sanh taâm nhaøm chaùn, xa lìa aùi duïc caàu giaûi thoaùt. Naøy caùc Tyø-kheo, vaøo thôøi xöa, nuùi naøy coù teân laø Baèng-ca; thaønh naøy coù teân laø A-tyø-ca. Daân chuùng thôøi aáy soáng ba vaïn tuoåi, ngöôøi daân muoán leo leân nuùi, phaûi traõi qua ba ngaøy môùi ñeán ñænh roài trôû xuoáng ñöôïc. Khi aáy coù Phaät Theá Toân hieäu Ca-na-haøm Maâu-ni Nhö Lai, ÖÙng Cuùng... nhö treân. Ñöùc Nhö Lai vì ñaïi chuùng giaûng thuyeát giaùo phaùp toaøn thieän tröôùc sau nhö nhau, vôùi yù nghóa saâu xa, ngoân töø thieän xaûo, ñaày ñuû thanh tònh, hieån loä hình töôùng phaïm haïnh. Tyø-kheo neân bieát, sau khi Ñöùc Phaät Theá Toân aáy nhaäp Nieát-baøn, tuoåi thoï cuûa daân chuùng giaûm daàn; hình töôùng cuûa nuùi khi aáy ñeán nay ñaõ maát, ngöôøi daân khoâng coøn nöõa. Theá neân, naøy caùc Tyø-kheo, caùc haønh voâ thöôøng, laø phaùp thay ñoåi, khoâng theå yû laïi, ñeàu quy veà tan hoaïi. Caùc oâng ñoái vôùi caùc haønh phaûi tri tuùc, sanh taâm nhaøm chaùn, xa lìa aùi duïc caàu giaûi thoaùt. Naøy caùc Tyø-kheo, ngaøy xöa nuùi naøy coù teân laø Thieän bieân; quoác gia luùc aáy teân Xích maõ, daân chuùng soáng hai vaïn tuoåi. Khi aáy coù Phaät ra ñôøi hieäu Ca-dieáp Nhö Lai... ñuû möôøi hieäu nhö treân, giaûng thuyeát roäng giaùo phaùp cao sieâu, toaøn thieän, tröôùc sau ñeàu coù yù nghóa saâu xa, ngoân töø vi dieäu thuaàn nhaát khoâng taïp, ñaày ñuû hình töôùng thanh tònh cuûa phaïm haïnh. Tyø-kheo neân bieát, teân nuùi Thieän bieân ñeán nay khoâng coøn, daân chuùng thôøi aáy nay ñaõ cheát heát; Phaät Theá Toân aáy ñaõ nhaäp Nieát- baøn, tuoåi thoï cuûa ngöôøi daân giaûm daàn. Vì vaäy, caùc haønh voâ thöôøng laø phaùp thay ñoåi, khoâng ñöùng yeân, khoâng theå yû vaøo ñöôïc. Theá neân, ñoái vôùi caùc haønh neân tri tuùc, sanh taâm nhaøm chaùn, xa lìa aùi duïc, caàu giaûi thoaùt.

Hieän nay, nuùi naøy teân laø Tyø-phuù-la vaø nöôùc naøy teân Ma-kieät-ñaø, tuoåi thoï cuûa daân chuùng trong nöôùc treân döôùi moät traêm. Nhöõng ngöôøi daân muoán leân ñænh nuùi, trong thôøi gian ngaén coù theå trôû xuoáng. Ta, Thích-ca Vaên xuaát hieän trong theá gian, ñaày ñuû möôøi hieäu, giaûng thuyeát cho moïi ngöôøi voâ löôïng kinh ñieån, vôùi giaùo phaùp toaøn thieän, tröôùc sau nhö moät, vôùi yù nghóa saâu xa, ngoân töø vi dieäu, thuaàn nhaát khoâng taïp, ñaày ñuû töôùng phaïm haïnh thanh tònh. Naøy caùc Tyø-kheo, nuùi naøy vaø teân cuøng ñaát nöôùc, daân chuùng, khoâng bao laâu nöõa cuõng seõ dieät taän. Khoâng bao laâu nöõa, Ta cuõng nhaäp Nieát-baøn. Vì vaäy, caùc haønh voâ thöôøng laø phaùp thay ñoåi, khoâng ñöùng yeân vaø khoâng theå yû laïi, ñeàu quy veà tan hoaïi.

Theá neân, naøy caùc Tyø-kheo, ñoái vôùi caùc haønh caàn phaûi chí taâm, tri tuùc, sanh taâm nhaøm chaùn, xa lìa aùi duïc, caàu giaûi thoaùt.
Theá Toân noùi keä:
Baø-kyø-baùn-xaø, Ñeá-di-la
A-tyø-ca-la, Baèng-giaø-ca
Nuùi teân Thieän bieân, nöôùc Xích maõ
Nuùi Tyø-phuø-la, Ma-kieät-ñeà
Teân nuùi khoâng coøn, ngöôøi cuõng heát
Phaät nhaäp Nieát-baøn, thoï maïng dieät.
Vì yù nghóa naøy:
Caùc haønh voâ thöôøng
Laø phaùp sanh dieät
Dieät heát sanh dieät
Tòch dieät laø vui.
Caùc Tyø-kheo nghe lôøi Phaät daïy, ñeàu hoan hyû phuïng haønh.
Keä toùm löôïc:
Thaønh, nuùi, quaù khöù
Khoâng coù nôi naøo
Chuùng sanh khoâng laø
Nhieàu nhö gioït möa
Nhö boù choåi queùt
Neùm gaäy, xe quay
Nuùi Tyø-phuù-la.

351.
Baáy giôø, coù nhieàu Tyø-kheo an cö vaøo muøa haï ôû taïi röøng truùc, vöôøn Caâu-taùt-la.
Trong khu röøng naøy coù Thieân thaàn ôû. Coù Thieân thaàn buoàn raàu suy nghó baøy toû:
–Hoâm nay laø ngaøy möôøi laêm, chuùng Taêng seõ töï töù, sau ñoù hoï seõ ra ñi!
Coù Thieân thaàn hoûi:
–Vì sao baïn öu saàu ñeán nhö vaäy?
Vaø noùi keä:
Naøy baïn Thieân thaàn ôi!
Vì sao buoàn raàu vaäy?
Caùc Tyø-kheo giôùi tònh
Hoâm nay seõ töï töù
Ñöôïc gaëp vieäc nhö theá
Phaûi neân töï vui möøng.

Thieân thaàn trong röøng noùi keä ñaùp:
Ta bieát caùc vò aáy
Hoâm nay seõ töï töù
Chaúng phaûi nhö ngoaïi ñaïo
Khoâng hoå theïn toäi loãi
Caùc vò ñeàu tinh taán
Bieát ñaày ñuû hoå theïn
Xeáp ñaët y baùt xong
Sau töï töù, ra ñi
Tyø-kheo ra ñi roài
Röøng naøy vaéng khoâng ngöôøi
Khoâng coøn ñöôïc thaáy nghe
Theá neân toâi buoàn khoå.
Sau khi töï töù xong, caùc Tyø-kheo ñeàu ra khoûi röøng, trôû veà truù xöù cuûa mình.
Thaáy hoï ñi töù taùn, Thieân thaàn cuøng buoàn raàu aùo naõo, noùi keä:
Caùc Tyø-kheo ñi roài
Chæ coøn thaáy choã ôû
Caùc ñeä töû Maâu-ni
Ña vaên coù tri kieán
Kheùo phaân bieät ñaày ñuû
Giaûng caùc phaùp thanh tònh
Baäc trì phaùp nhö vaäy
Ñang ñeán ôû nôi naøo?
Thieân thaàn khaùc noùi keä:
Nhöõng vò Tyø-kheo naøy
Taûn maùt khoâng ñi chung
Ngöôøi ñeán Ma-kieät-ñeà
Coù ngöôøi veà Baït-kyø
Phaøm phu ngu neân ñaém
Nay thaày ñaõ xuaát gia
Thoaùt daây troùi taïi gia
Taïi sao thoaùt troùi roài
Laïi coøn tham nguû nghæ?
Ai chöa ñoaïn aùi duïc
Taâm yù chöa giaûi thoaùt
Chöa ñaéc trí toái thöôïng
Chöa ñuû quaû chöùng naøy
Khoâng goïi laø xuaát gia
Vaäy taïi sao ham nguû?

Muoán xöùng phaùp xuaát gia
Caàn phaûi sieâng tinh taán
Ngaøy ñeâm khoâng bieáng nhaùc
Kieân coá caàu Nieát-baøn
Chöa ñaït ñöôïc chí nguyeän
Xuaát gia ñeå nguû sao?
Trí tueä phaù voâ minh
Dieät saïch caùc keát laäu
Kheùo ñieàu taâm vaø haïnh
Chöùng ñaït thaân toái haäu
Ai thaønh töïu nhö treân
Môùi ñöôïc an taâm nguû.

353.

Coù moät Tyø-kheo ôû trong röøng Caâu-taùt-la, ban ngaøy ngoài trong phoøng phaùt khôûi caûm nghó xaáu vaø tham ñaém vaøo ñoù. Khi aáy vò Thieân thaàn trong röøng suy nghó: “Vò Tyø-kheo naøy phaùt khôûi caûm nghó xaáu vaø tham ñaém vaøo ñaáy, thaät khoâng xöùng vôùi phaùp xuaát gia; ôû trong röøng naøy maø phaùt sanh nhö theá laø vieäc baát thieän. Ta neân caûnh tænh vò aáy.”

Sau khi suy nghó, Thieân thaàn ñeán choã vò Tyø-kheo, noùi keä:

Tyø-kheo sôï duïc aùc
Theá neân ñeán röøng naøy
Thaân tuy ngoài trong röøng
Taâm yù ra khoûi röøng
Chaïy theo traàn beân ngoaøi
Phaùt sanh caûm nghó xaáu
Ai dieät ñöôïc tham duïc
Sau ñoù ñöôïc giaûi thoaùt
Ñaõ chöùng giaûi thoaùt roåi
Môùi bieát an laïc thaät
Thaày neân boû giaùc aùc
An taâm tu chaùnh phaùp
Toâi xin caûnh tænh thaày
Ñeå thaày chaùnh nieäm laïi
Duïc nhö nuùi aùc chaùy
Nung khoâ caùc phaùp thieän
AÙc ñoát khoâng bieát chaùn
Khoâng boû soùt chuùt gì
Ñöøng tham ñaém duïc laïc
Buïi duïc nhieãm taâm tònh

Haõy nhö chim dính buïi
Voã caùnh ruõ buïi nhô
Tyø-kheo cuõng nhö vaäy
Thieàn quaùn dieät phieàn naõo
Traàn caáu ñeán nhieãm taâm
Chaùnh nieäm töø dieät ñöôïc
AÙi duïc laø buïi baëm
Chaúng phaûi buïi beân ngoaøi
Duïc giaùc vaø saân si
Goïi laø nhöõng buïi traàn
Baäc nhieáp taâm coù trí
Môùi töø boû ñöôïc chuùng.

354.
Coù moät Tyø-kheo cuõng ôû trong röøng Caâu-taùt-la, ban ngaøy ngoài trong phoøng, phaùt sanh töôûng veà duïc cho laø thanh tònh. Vò Thieân thaàn bieát yù nieäm cuûa thaày, vì muoán thaày tænh giaùc, neân noùi keä:
Thaày nghó töôûng duïc tònh
Duïc giaùc nuoát troïn thaày
Boû taâm duïc baát tònh
Voïng töôûng duïc thanh tònh
Tyø-kheo thaày ñang ngoài
Moät mình trong röøng vaéng
Phaûi nieäm Phaät, Phaùp, Taêng
Vaø giôùi phaùp ñaõ thoï
Taâm ñöôïc nhieàu hoan hyû
Bieát roõ caûnh giôùi khoå.

355.
Coù moät Tyø-kheo du haønh ñeán Caâu-taùt-la, nghæ laïi trong röøng. Khi aáy giöõa tröa, trôøi noùng böùc, neân sanh böïc boäi.
Tyø-kheo noùi keä:
Giöõa tröa trôøi naéng gaét
Röøng caây ñaày hôi noùng
Muoân chim vì noùng böùc
Töï truù aån khoâng bay
Trong röøng vang tieáng ñoäng
Ta nghe sanh kinh sôï.
Thieân thaàn trong nghe keä, neân noùi keä:

Khi giöõa tröa naéng gaét
Chim choùc ñeàu ñöùng yeân
Trong röøng vang tieáng ñoäng
Thaày nghe neân vui veû
Khoâng neân sanh kinh sôï
Nôi naøy maø sôï gì!

356.

Khi aáy Toân giaû A-na-luaät du hoùa nôi nöôùc Caâu-taùt-la, ôû trong moät khu röøng. Ngöôøi vôï cuõ cuûa A-na-luaät, khi coøn ôû treân trôøi, ñeán röøng naøy, laïy saùt chaân Toân giaû, ngoài qua moät beân, noùi keä:

Xöa, khi coøn ôû treân trôøi
OÂng chôi gioûi aâm nhaïc
Laïi ca hay muùa ñeïp
Tuøy yù höôûng an laïc
OÂng neân phaùt taâm nguyeän
Veà Thieân cung cuûa mình
ÔÛ trôøi Tam thaäp tam
Coõi naøy duïc phong phuù
Thieân nöõ luoân vaây quanh
Ñaày hoan laïc vui thích.

Toân giaû A-na-luaät noùi keä ñaùp:

Thieân nöõ thaät laø khoå
Soáng döïa vaøo thaân kieán
Nhöõng ngöôøi öa sanh thieân
Taát caû ñeàu ñau khoå
Ta khoâng coøn neûo haäu höõu
Khoâng sanh trôøi aáy nöõa
Thieân nöõ, coâ neân bieát
Ta khoâng coøn töû sanh.

357.

Coù moät Tyø-kheo ôû trong röøng thuoäc nöôùc Caâu-taùt-la, ngaøy ñeâm tuïng kinh tinh taán tu taäp chöùng quaû A-la-haùn. Sau khi chöùng quaû, vò naøy khoâng tuïng nieäm tu taäp nöõa. Thieân thaàn ôû ñoù noùi keä:

Thaày thöôøng tuïng phaùp cuù
Tinh taán khoâng boû pheá
Nay vì sao im laëng
Khoâng tuïng nieäm gì caû?

Tyø-kheo noùi keä ñaùp:

Tröôùc ta tuïng Phaùp cuù
Vì chöa chöùng ly duïc
Nay ta ñaõ ly duïc
Thaønh töïu nghóa Phaùp cuù
Nay ta ñaõ thaáy bieát
Khoâng coøn ñoïa caûnh giôùi
Ñaõ giaûi thoaùt haún roài
Duøng vaên töï laøm gì?
Trong theá gian taát caû
Hieåu bieát thuoäc thaáy nghe
Giaûi thoaùt, döùt taát caû
Khoâng coøn thoï thaân sau.

358.

Coù moät Tyø-kheo ôû trong röøng thuoäc nöôùc Caâu-taùt-la, bò beänh maét thaáy khoâng roõ, môøi thaày thuoác xem beänh. Thaày thuoác baûo:

–Naøy Tyø-kheo, neáu thaày coù theå ngöûi höông hoa sen thì maét ñöôïc saùng trôû laïi.

Vò Tyø-kheo tin lôøi thaày thuoác, noùi:

–Toâi laáy hoa sen ôû ñaâu?

Thaày thuoác baûo:

–Neáu thaày muoán coù höông hoa sen, neân ñeán choã ao sen.

Vò Tyø-kheo laøm theo lôøi chæ daãn, ñeán hoà sen kia ngoài ngöûi höông.

Thieân thaàn thaáy nhö vaäy noùi keä:

Trong hoà, hoa sen nôû
Höông thôm thaät ngaøo ngaït
Thaày khoâng gaëp ngöôøi chuû
Vì sao troäm höông hoa
Nhö vaäy, hieän nay thaày
Thaät ñaùng goïi laø troäm
Naøy Ñaïi Tieân vì sao
Ngöûi troäm muøi höông sen.
Tyø-kheo noùi keä ñaùp:
Naøy Thieân thaàn bieát cho
Hoa sen moïc trong hoà
Ta khoâng beû phaù caønh
Vaø cuõng khoâng laáy troäm
Chæ ngöûi höông töø xa
Nhö vaäy thì taïi sao

Goïi ta laø troäm höông
Ta khoâng nhaän lôøi aáy.
Thieân thaàn noùi keä:
Trong hoà coù höông hoa
Töï ngöûi khoâng hoûi chuû
Chöa ñöôïc ngöôøi cho pheùp
Theá nhaân goïi laø troäm
Ñaïi Tieân, ngaøi troäm höông
Nhö vaäy ñaõ phaïm toäi.
Khi aáy coù moät ngöôøi ñeán hoà naøy, duøng lieàm caét hoa vaø cuû mang ñi.
Tyø-kheo noùi keä:
Ngöôøi kia vaøo trong ao
Nhoå cuû beû hoa traùi
Giaøy xeùo ñaïp böøa baõi
Vaùc boù to trôû veà
Vì sao khoâng ngaên hoï
Noùi hoï laø keû troäm?
Thieân thaàn noùi keä:
Ngöôøi kia ñi vaøo hoà
Thöôøng laøm nhöõng nghieäp aùc
Ngöôøi meï cho treû buù
Maëc y phuïc maøu ñen
Tuy coù daõi söõa chaûy
Nhöng khoâng thaáy nhô baån
Thaày nhö aùo traéng saïch
Deã thaáy dính veát dô
Theá neân toâi ngaên thaày
Maø khoâng theøm ngaên hoï
Ngöôøi aùc nhö aùo ñen
Laøm aùc ñöøi khoâng cheâ
AÙo traéng saïch coù ñieåm
Nhoû nhö veát chaân ruoài
Ngöôøi ñöøi ñeàu thaáy roõ
Nhö nhöõng ngöôøi hieàn trí
Coù loãi raát vi teá
Nhö veát treân vaûi traéng
Veát ñen treân ngoïc kha
Töø xa cuõng thaáy roõ
Ngöôøi naøo ñoaïn keát söû

Caùc nghieäp ñeàu thanh tònh
Coù chuùt loãi tí ti
Ngöôøi xem nhö goø nuùi.
Tyø-kheo noùi keä:
Thieân thaàn giuùp ích toâi
Vì muoán töø toäi loãi
Theo hieåu bieát cuûa toâi
Nhieàu caùch laøm giaùc ngoä.
Thieân thaàn noùi keä ñaùp:
Thaày khoâng theå duøng tieàn
Maø mua chuoäc ñöôïc toâi
Khoâng theå phaù choã toâi
Khoâng theå baét buoäc toâi
Lôïi, haïi do thaày bieát
Ai laøm thaày giaùc ngoä?
Nay thaày neân töï nghó
Nhöõng vieäc lôïi hay haïi.

359.

Moät thôøi Toân giaû Thaäp Löïc Ca-dieáp ôû trong hang Theâ-neâ, thuoäc nöôùc Caâu-taùt-la. Coù moät thôï saên teân Lieân-ca giaêng baãy nai caùch Toân giaû khoâng xa. Toân giaû vì loøng töø bi neân thuyeát phaùp cho thôï saên, nhöng ngöôøi aáy khoâng hieåu phaùp. Ñaàu ngoùn tay caùi cuûa Toân giaû Ca-dieáp hieän haøo quang, thôï saên tuy thaáy nhöng khoâng töø boû vieäc aùc aáy, chæ lo suy nghó: “Nai loït vaøo löôùi naøy, hay khoâng vaøo löôùi naøy!”.

Khi ñoù, vò thaàn ôû hang Theâ-neâ, noùi keä:

Thôï saên ôû röøng saâu
Thieáu trí maét muø toái
Thuyeát phaùp chaúng ñuùng thôøi
Thaät uoång cho lôøi noùi
Duø möôøi ngoùn tay thaày
Ñoàng thôøi hieän haøo quang
Cuõng khoâng theå khieán hoï
Thaáy ñöôïc Töù dieäu ñeá
Hoï hoaøn toaøn khoâng trí
Haønh ñoäng caùc phaùp sai
Khoâng an laïc, thuøy mieân
Chaùn gheùt, ñaûo tònh töôûng
Ca-dieáp haõy tu taäp
An truï Xaø-lôïi-na.

360.

Khi aáy Toân giaû Baït Kyø Töû, du haønh ñeán nöôùc Caâu-taùt-la, truù trong röøng kia.

Khi aáy taát caû daân chuùng trong nöôùc ñoù ñeàu toå chöùc ñaïi hoäi cuùng teá sao Caâu-vaät-ñeà trong baûy ngaøy baûy ñeâm.

Toân giaû Baït-kyø Töû thaáy nhö vaäy, taâm hôi buoàn baõ, noùi keä:

Ta ôû trong röøng caây
Cuõng nhö caây bò vöùt
Ta nhö caây boû ñi
Moät mình ôû goùc röøng
Nay ñeán ngaøy traêng troøn
Ai chòu khoù ñeán ta?

Thieân thaàn bieát yù nieäm cuûa vò aáy, neân noùi keä hoûi:

Thaày ñang ôû trong röøng
Sao xem nhö caây boû?
Ñòa nguïc tham Ñao-lôïi
Ham trôøi, thaáy cuõng vaäy!

361.

Coù moät Tyø-kheo du haønh ñeán Caâu-taùt-la, truù nguï trong röøng, tu trì caám giôùi, cho laø ñaõ thoûa maõn, khoâng caàu tieán nöõa.

Thieân thaàn noùi keä:

Khoâng neân vôùi trì giôùi
Ña vaên vaø thieàn ñònh
Soáng ôû nôi thanh vaéng
Nhöng chöa heát caùc laäu
Vaäy khoâng ñöôïc töï maõn.
Duøng trí laøm toån giaûm
Xa laùnh phaùp phaøm phu
Ñaït Boà-ñeà an laïc.

362.

Taïi nöôùc Caâu-taùt-la, coù moät Tyø-kheo teân laø Long Döõ truù trong röøng kia, öa thích phaùp theá tuïc, saùng sôùm ñi vaøo laøng, chieàu toái môùi veà.

Thieân thaàn töï nghó: "Tyø-kheo treû tuoåi naøy, thích gaàn guõi vôùi söï oàn aøo, saùng ñi chieàu toái môùi veà. Ta neân caûnh tænh vò aáy", lieàn noùi keä:

Vì sao ñi quaù sôùm
Trôøi saäp toái môùi veà
Xem hình dung töôùng maïo

Gioáng nhö ngöôøi taïi gia
Thöôøng ñi ñi veà veà
Khoå vui nhö theá tuïc
Long Döõ, thaày neân bieát
Caàn phaûi chaùnh tö duy
Chôù tham nhaø theá tuïc
Laøm haïi haïnh thanh tònh
Haønh ñoäng haõy caån thaän
Khoâng bò phoùng daät loâi.

363.
Khi aáy coù raát nhieàu Tyø-kheo, ôû trong röøng thuoäc nöôùc Caâu-taùt-la.
Nhieàu Tyø-kheo luoân dao ñoäng phoùng daät, ít hoå theïn, thoâ thaùo ngang ngöôïc, khoâng chaùnh nieäm, taâm yù lo laéng, caùc caên taùn loaïn.
Thieân thaàn suy nghó: “Phaùp cuûa Tyø-kheo khoâng neân nhö vaäy, ñaây thaät laø baát thieän, ta seõ vì hoï noùi keä caûnh tænh”.
Thieân thaàn noùi keä:
Caùc ñeä töû Cuø-ñaøm
Sinh hoaït baèng chaùnh maïng
Khi khaát thöïc, an truù
Luoân nghó ñeán voâ thöôøng
Khi ñi, ñöùng, ngoài, naèm
Cuõng nghó ñeán voâ thöôøng
Nay töï khoù nuoâi döôõng
Baïo ngöôïc taâm loaïn ñoäng
Cuõng nhö ngöôøi theá tuïc
Khaát thöïc cuõng ham nguû
Khoâng chòu ôû nhaø mình
Thaân caän nhaø ngöôøi khaùc
Nhö bò ngöôøi baét buoäc
Cöôõng böùc laøm Sa-moân
Thaät khoâng coù tín taâm
Cuõng khoâng caàu xuaát gia
Giaû maëc Taêng-giaø-leâ
Nhö traâu giaø mang caøy.
Khi aáy caùc Tyø-kheo ñaùp:
–OÂng muoán cheâ bai chuùng toâi phaûi khoâng?
Thieân thaàn noùi keä ñaùp:
Ta khoâng neâu doøng hoï

Cuõng khoâng noùi teân hoï
Toâi thaät kính Taêng baûo
Chæ cheâ keû coù loãi
Neáu ai soáng tinh taán
Toâi xin laïy saùt chaân.

364.
Taïi nöôùc Caâu-taùt-la coù moät Tyø-kheo soáng trong röøng, laøm baïn thaân vôùi moät Tröôûng giaû.
Baáy giôø Tröôûng giaû coù moät ngöôøi vôï treû ñeïp. Tyø-kheo ñoâi khi cuøng coâ ta noùi ít chuyeän. Moïi ngöôøi ñeàu cheâ bai cho laø phi phaùp.
Khi Tyø-kheo nghe nhö vaäy, trong loøng buoàn baõ, muoán ñi vaøo röøng ñeå töï hoaïn.
Thieân thaàn suy nghó: "Tyø-kheo aáy thaät khoâng coù loãi, maø vaøo röøng naøy töï hoaïn thaät laø phi lyù. Ta neân giuùp cho oâng ta giaùc ngoä".
Thieân thaàn naøy hoùa ra thieáu phuï kia, ñeán gaëp Tyø-kheo.
Vò Tyø-kheo thaáy thieáu phuï giaû, noùi vôùi coâ ta baèng keä:
Nhö chôï giöõa ngaõ tö
Thaät laø nôi roäng raõi
Chæ coù lôøi oâ nhieãm.
Giöõa nhoùm ba boán ngöôøi
Tuï taäp sanh huûy baùng.
Coâ bieát vieäc naøy roài
Haõy mau ñi nôi khaùc
Chôù neân ñöùng ôû ñaây.
Thieân thaàn giaû thieáu phuï noùi keä:
Xuaát gia neân nhaãn thoï
Lôøi cheâ bai huûy baùng
Lôøi phæ baùng khoâng thaät
Chaúng neân sanh saàu naõo
Lôøi troáng chaúng vöôùng ta
Chæ laø lôøi hö voïng
Töï tænh khoâng loãi laàm
Khoâng neân sanh khoå naõo
Nghe cheâ maø sôï haõi
Laøm sao soáng trong röøng?
Nhö con nai hoang kia
Troïn ñôøi chaïy khoâng döøng.
Nhaãn ñöôïc tieáng khen cheâ
Thieän aùc thöôïng trung haï

Haønh giaû coù trí thöùc
Thaønh töïu ñuû chaùnh haïnh
Khoâng vì lôøi cuûa ngöôøi
Thaønh Maâu-ni hay giaëc
Thaày haõy töï xeùt mình
Ñaõ khoâng coù loãi laàm
Hieàn thaùnh vaø chö Thieân
Ñeàu bieát thaày khoâng loãi.
Thieân thaàn noùi keä xong, lieàn bieán maát taïi choã. Khi aáy Tyø-kheo ngaøy ñeâm tinh taán taâm khoâng nghæ ngôi, ñoaïn tröø phieàn naõo, chöùng quaû La-haùn.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.